

ÕIGUSUUDISED TARK

Autor:
Tanel Tark
advokaadibüroo TARK
partner, vandeadvokaat

Koostaja advokaadibüroo TARK. Projekti juhib vandeadvokaat Aare Tark

Väljaandja
Äripäeva teabekeskus
Vana-Lõuna 39/1
19094 Tallinn
info: 667 0099
e-post: teabevara@aripaev.ee
www.teabevara.ee

Õigusabi
Advokaadibüroo TARK
Roosikrantsi 2
10119 Tallinn
tel: 611 0900
e-post: info@tark.legal
www.tark.legal

EUROOPA LIIT MUUDAB ETTEVÕTETE LOOMIST JA ÜBERKORRALDAMIST MUGAVAMAKS

25. aprillil 2018. aastal avaldas Euroopa Komisjon uue üle-euroopalise ühinguõiguse muutmise paketi, mille loomist Eesti eesistumise ajal tutvustas. Plaanimuudatustega ajakohastatakse Euroopa Liidu ühinguõigust: tutvustatakse ühingutega tehtavatesse toimingutesse rohkem infotehnoloogilisi lahendusi ja arendatakse ühingute vaba liikumise regulatsiooni. Komisjoni ettepaneku kohaselt on plaanis muuta ühinguõigust reguleerivat direktiivi EL 2017/1132.

Suurimatest muudatustest plaanitakse liikmesriikides ühtlustada äriühingute asutamist ja ühingutega seotud asjaajamist ning ühingute rahvusvahelise jagunemise, ühinemise ja ümberkorraldamise regulatsiooni. Direktiivi muudatuste kohaselt peab ühinguõiguses olema edaspidi aina suuremal määral võimalik kasutada ettevõtete haldamiseks digitaalseid keskkondi. Enne selline nõue puudus ja mõnes liikmesriigis tuli ettevõtte asutamiseks endiselt ise kohal käia või asju posti teel ajada. Euroopa Komisjon on seisukohal, et ettevõtete digitaalne registreerimine ja asjaajamine aitab ettevõtjatel säästa aega ja ressursse ning muul viisil toimetamine koormab ettevõtjaid, kes tegutsevad mitmes liikmesriigis. Direktiivi muudatuste kohaselt peab ettevõtteid ja filiaale saama kõigis liikmesriikides luua digitaalselt ilma asutaja füüsilise kohalolekuta. Liikmesriigid saavad ise reguleerida, milliseid dokumente nimetatud avalduste tegemisel esitada peab, aga ka kõiki dokumente peab saama edastada digitaalsete kanalite kaudu.

Direktiivi muudatustega luuakse riikide äriregistreid ühendav süsteem (BRIS), mille abil saab teha toiminguid ja saada infot kõigi liikmesriikide äriregistritest. Peale selle peab

muudatuste jõustumisest alates olema rohkem ettevõtete infot tasuta kättesaadav. Igal isikul peab olema ligipääs kõigi liikmesriikide ettevõtete nimedele, registrikoodidele ja aadressidele. Tulevikus on eesmärk luua ühtne Euroopa Liidu äriettevõtete infosüsteem, mille kaudu on võimalik toiminguid algatada, kuid samal ajal ka soovitava ettevõtte kohta infot leida.

Täiendatakse regulatsiooni ühingute rahvusvahelise ühinemise, ümberkorralduse ja jagunemise kohta. Direktiivi muudatustega seatakse paika ühtlustatud reeglid ettevõtete rahvusvaheliseks ümberkorralduseks. Riigisisestes õigustes on rahvusvaheliste ümberkorralduste lubamise puhul eri seisukohad: mõni liikmesriik võimaldab ümberkorraldusi, aga teine seda ei võimalda või puudub liikmesriigis asjakohane regulatsioon. Kehtiva regulatsiooni kohaselt tuleb ettevõtete ümberkorraldamisel lähtuda mõlema liikmesriigi õiguskorrast, mis teineteisest tihti erinevad. Ühtlustatud regulatsiooni puudumise tõttu pole aga töötajate ja võlausaldajate kaitse sellistes olukordades sageli tõhus. Euroopa Kohus on hiljutises lahendis leidnud, et igal ettevõttel on õigus end asutamise vabaduse põhimõtte järgi rahvusvaheliselt ümber korraldada, seega peab Euroopa Liidu seadus sellele seisukohale vastama ja looma vajaliku regulatsiooni. Uute reeglitega sätestatakse kõigile rahvusvahelistele toimingutele sarnased nõuded. Muudatustega on reguleeritud ka rahvusvahelist ühinemist ja jagunemist. Eelkõige peaks uus regulatsioon võimaldama kergemalt ja mugavamalt korraldada rühmasisesed ühinemisi ja jagunemisi, vältides riigisisestes õigustes leiduvaid regulatsioonilisi vastuolusid ning ühtlustades protsessi kõikjal Euroopa Liidus. Ümberkorralduste ja ühinemiste ning jagunemiste regulatsiooni loomisel on Euroopa Komisjoni põhirõhk olnud just töötajate ja võlausaldajate huvide kaitsmisel.

Eesti ettevõtjale tähendab uus regulatsioon suuremat vabadust oma ettevõtte ümberkorraldamisel, näiteks on võimalik muuta oma ettevõtte registreeritud asukohta ühest liikmesriigist teise, säilitades enamiku ettevõtte sõlmitud lepingute kehtivuse. Nii saavad isikud kolida ühest riigist teise elama ja võtta toimiv

ettevõtte endaga uude elupaika kaasa. Samuti on lihtsam teistesse liikmesriikidesse laieneda.

Muudatusi hakatakse arutama Euroopa Parlamendis ja nende jõustumiskuupäev ei ole veel kinnitatud. Lisainfot uue ühingu-õiguse paketi kohta on võimalik saada veebilehelt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/company-law-and-corporate-governance_en.

HUVIDE KONFLIKT RIIGIHANKES EI TÄHENDA PAKKUJA AUTOMAATSET VÄLJAARVAMIST

Riigikohtu halduskolleegium tegi 19. aprillil 2018. aastal lahendi asjas nr 3-17-2226/118. Kõnealuses asjas oli hankija korraldanud riigihanke raudtee liiklusjuhtimissüsteemi ajakohastamiseks. Riigihanke võitja kasutas töös alltöövõtjana aga ettevõtet, kellega hanke korraldamisel konsulteeriti. Vaidlustajad esitasid selle peale kohtusse hagi, leides, et hanke võitja oli hanke korraldamisel osalenud isiku kasutamise pärast saanud teiste pakkujatega võrreldes konkurentsieelise ja tal oli võimalik mõjutada hankedokumente. Vaidlustajate hagi aga maakohtus ega ringkonnakohtus ei rahuldatud.

Riigikohus leidis, et huvide konflikti vältimine on riigihangete seaduse § 3 p 5 järgi riigihanke korraldamise üks üldpõhimõtteid. Varem kehtinud seaduse kohaselt on hankijal olnud õigus kõrvaldada menetlusest pakkujat, kelle pakkumuse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud ka sama riigihanke dokumentide koostamisel.

Kehtivad õigusaktid samas nii rangelt sõnastatud ei ole. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2014/24/EL artik-

liga 41 on ette nähtud, et kui pakkujat või pakkujaga seotud isik on osalenud hankemenetluse ettevalmistamisel, tuleb hankijal võtta kasutusele meetmed, tagamaks, et konkurentsi ei moonutataks. Üldjuhul on selline meede teistele pakkujatele sama informatsiooni edastamine, mida on enne vahetatud ettevalmistamises osalenud pakkujaga. Pakkujat kõrvaldamine on viimane samm, mida rakendatakse ainult juhul, kui puuduvad muud vahendid, et võrdse kohtlemise põhimõtet järgida.

Kohus leidis, et isiku automaatne kõrvaldamine hankemenetlusest on põhjendamatu meede ja seda rakendada ei tohiks. Siiski peavad huvide konflikti puudumist hanke tulemuste vaidlustamise korral tõendama hanke võitja ja hankija.

KUI KIIRESTI PEAB PANKROTIMENETLUSES ESITAMA NÕUDE TUNNUSTAMISE HAGI?

Riigikohtu tsiviilkolleegium tegi 25. aprillil 2018. aastal lahendi asjas nr 2-17-7745/19. Riigikohus lahendas nimetatud asjas pankrotimenetluses nõude tunnustamise hagi esitamise tähtaja arvestamise küsimust.

Riigikohus leidis, et pankrotiseaduse § 106 lg 1 järgi võib võlausaldaja esitada hagi ühe kuu jooksul alates päevast, kui võlausaldajate koosolek jättis tema nõude tunnustamata. Kuupikkune tähtaeg hakkab jooksma siis, kui toimus nõuete kaitsmise koosolek, kus võlausaldajal jäi oma nõue kaitsmata. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 136 lg 3 kohaselt saabub tähtaeg tähtaja jooksmise viimase kuu vastaval päeval. Seega kui kuupikkune tähtaeg hakkab jooksma näiteks 2. veebruaril, saabub tähtaeg igal juhul 2. märtsil, sõltumata veebruari päevade arvust.

20 aastat
vana, aga
ikka uus!

www.teabevara.ee